

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความกลัวการหกล้มของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

กมลพร วงศ์พินิตกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

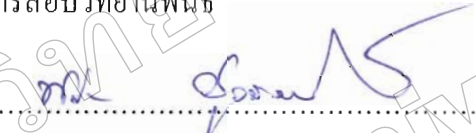
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ กมลพร วงศ์พนิตกุล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.นัยนา พิพัฒน์วณิชชา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.รวิวรรณ เผ่ากัณหา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศูวรรชนีประกรณ์)

..... กรรมการ
(ดร.นัยนา พิพัฒน์วณิชชา)

..... กรรมการ
(ดร.รวิวรรณ เผ่ากัณหา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จันทร์ประเสริฐ)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนีภรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 25 เดือน 2/7 พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.นัยนา พิพัฒน์วิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และดร.รวิวรรณ เผ่ากัณหา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา เกียรติวงศ์ ที่อนุเคราะห์ให้นำเครื่องมือที่ท่านได้พัฒนามาใช้ในงานวิทยานิพนธ์นี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านท่าเสา บ้านหนองพันท้าว บ้านหนองโพธิ์ บ้านวังไผ่ และบ้านหนองโสน ตลอดจนอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณผู้สูงอายุในจังหวัดกาญจนบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสัมภาษณ์ ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีค่าในงานวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุน ด้วยความรักและห่วงใยตลอดมา และขอขอบคุณ พี่ เพื่อน และน้อง ๆ ทุกท่าน ที่ผู้วิจัยไม่สามารถเอ่ยนามได้อย่างครบถ้วนในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือเป็นกำลังใจตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์นี้

กมลพร วงศ์พนิตกุล

52920230: สาขาวิชา: การพยาบาลผู้สูงอายุ; พย.ม. (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คำสำคัญ: การรับรู้ภาวะสุขภาพ/ ภาวะซึมเศร้า/ การทรงตัว/ ความกลัวการหกล้ม/ ผู้สูงอายุ

กมลพร วงศ์พนิตกุล: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความกลัวการหกล้มของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี (FACTORS RELATED TO FEAR OF FALLING AMONG COMMUNITY-DWELLING OLDER ADULTS IN KANCHANABURI PROVINCE)

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: นัยนา พิพัฒน์วณิชชา, Ph.D., รวีวรรณ เผ่ากัณหา, กศ.ด.

94 หน้า. ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความกลัวการหกล้มของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุในชุมชนจำนวน 180 คน ลุ่มตัวอย่างตามหลักความน่าจะเป็นแบบหลายชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคลและการรับรู้ภาวะสุขภาพ แบบวัดความเศร้าในผู้สูงอายุของไทย แบบประเมินอาการกลัวการหกล้มในผู้สูงอายุไทย และการทดสอบความสามารถในการทรงตัวด้วยการเดิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พอยท์ไบซีเรียล และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สเปียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความกลัวการหกล้ม (ร้อยละ 72.2) โดยกลัวการหกล้มในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 53.3 และกลัวการหกล้มในระดับเล็กน้อยถึงปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 18.9 ภาวะซึมเศร้ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความกลัวการหกล้มในระดับปานกลาง ($r_s = .362, p < .01$) ความสามารถในการทรงตัวและการรับรู้ภาวะสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับเล็กน้อย ($r_s = -.234, p < .01$; $r_s = -.155, p < .05$) เพศหญิงและประสบการณ์การหกล้มมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับเล็กน้อย ($r_{pb} = .182, p < .05$; $r_{pb} = .149, p < .05$) ส่วนจำนวนโรคเรื้อรังไม่มีความสัมพันธ์กับความกลัวการหกล้ม

ผลการศึกษาี้แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนจำนวนมากกว่าครึ่งกลัวการหกล้ม บุคลากรทางด้านสุขภาพจึงควรให้ความสำคัญและพัฒนาโปรแกรมเพื่อป้องกันและลดระดับความกลัวการหกล้มของผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถทำได้โดยการส่งเสริมความสามารถในการทรงตัว เพิ่มระดับการรับรู้ภาวะสุขภาพ และจัดการกับภาวะซึมเศร้าตามลักษณะพื้นฐานของผู้สูงอายุแต่ละบุคคล โดยเฉพาะในผู้สูงอายุเพศหญิงที่มีประสบการณ์การหกล้ม

52920230: MAJOR: GERONTOLOGICAL NURSING; M.N.S. (GERONTOLOGICAL NURSING)

KEY WORDS: HEALTH STATUS PERCEPTION/ DEPRESSION/ BALANCE/ FEAR OF FALLING/ OLDER ADULTS

KAMOLPORN WONGPANITKUL: FACTORS RELATED TO FEAR OF FALLING AMONG COMMUNITY-DWELLING OLDER ADULTS IN KANCHANABURI PROVINCE. THESIS ADVISORS: NAIYANA PIPHATVANITCHA, Ph.D., RAWEEWAN PAOKUNHA, Ed.D. 94 P. 2012.

The objectives of this research were to study factors related to fear of falling among community-dwelling older adults in Kanchanaburi province. The sample of 180 community-dwelling older adults were randomly selected by multi-stage sampling. The research instrument included an interview form of personal data and health status perception, Thai Geriatric Depression Scale (TGDS), Thai Fall Efficacy Scale-international (Thai FES-I) and the Timed Up & Go test (TUG). Data were analyzed by frequency, percentage, Point-biserial and Spearman rank correlation.

The results of the study revealed that the majority of the sample had fear of falling (72.2 %). The levels of fear of falling were severe levels 53.3 % and mild to moderate levels 18.9 %. Depression was moderate positively correlated with fear of falling ($r_s = .362, p < .01$). Gait-balance ability and health status perception were mild negatively correlated with fear of falling ($r_s = -.234, p < .01$; $r_s = -.155, p < .05$). Female and fall experiences were mild positively correlated with fear of falling ($r_{pb} = .182, p < .05$; $r_{pb} = .149, p < .05$). However, there was not statistically significant relationship between the number of chronic diseases and fear of falling.

The results showed that more than 50 % of community-dwelling older adults had fear of falling. Health care providers should focus on this issue and develop programs to prevent and decrease fear of falling by promoting ability of gait and balance, increasing the levels of health status perception and managing the state of depression based on individual characteristics especially in female older adults with fall experiences.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การหกล้มในผู้สูงอายุ.....	8
ความกลัวการหกล้มของผู้สูงอายุ.....	15
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความกลัวการหกล้มของผู้สูงอายุ.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย.....	44
การเตรียมผู้ช่วยวิจัย.....	44
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4 ผลการวิจัย.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผลการวิจัย.....	57
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก.....	75
ภาคผนวก ข.....	78
ภาคผนวก ค.....	81
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโรคกลัวกับความกลัวการหลั่ง..... 19
3-1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละระดับชั้นอำเภอของจังหวัดกาญจนบุรี..... 39
4-1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (n = 180)..... 49
4-2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความกลัวการหลั่ง (n = 180)..... 50
4-3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความกลัวการหลั่ง (n = 180)... 52
4-4	คะแนนรวม ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความกลัวการหลั่งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกิจกรรม..... 53
4-5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พอยท์ไบซีเรียล ระหว่างเพศหญิงและประสบการณ์การหลั่งกับความกลัวการหลั่งของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี... 54
4-6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์เพียร์แมน ระหว่างความสามารถในการทรงตัว จำนวนโรคเรื้อรัง การรับรู้ภาวะสุขภาพ และภาวะซึมเศร้ากับความกลัวการหลั่งของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี..... 55

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 6

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University